

TELEGRAFUL ROMÂN.

apare Marțea, Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 20 Octobrie 1895.

În necazurile de toate zilele am dat peste o sumă de necajunsuri, cari din vina noastră au născut, și cari pelângă o activitate intensă din partea tuturor se pot delatura spre binele general al nostru. Ca să tăcem de alte vom aminti numai despre sôrtea noastră, care s'a creat în timpul din urmă limbei noastre românesce.

Folosirea limbei românesce în viața municipală o regulază legea fundamentală din 1868. Pe această se zidesce apoi gradatim pomposul edificiu, în care s'a îngrădit limba închisă, și din care s'a dezvoltat închinșoarea, la care ea e condamnată aji.

După legea din 1868 dacă una a 5 parte din membrii comitetului municipal și exprimă dorința, ca limba română să fie limbă protocolară în comitat, dorința această câștigă valoare de lege cu toate consecuențele sale, și consecuențele sunt multe. Dacă în comitat limba română e limbă protocolară, atunci corporațiunile bisericesti de sus până jos în corespondențele lor cu organele comitatului se folosesc de limba română și astfel acesteia i se dă un vast teren, pe care se poate manifesta cu demnitatea, ce i se cuvine.

Dar tocmai în punctul limbei românesce s'a făcut păcatul cel mai mare, și noi am fost cei dintâi, cari cu durere am constatat, că noi nu am dezvoltat în comitate activitatea cuvenită, și nu ne-am validat, după cum ne-am fi putut validat, după cum ar fi trebuit să ne validăm.

Ne-am și explicat, ca să fim bine înțeleși. Am constatat, că autoritățile superioare bisericesti în timpul din urmă nu se mai pot folosi de limba română în corespondențele lor cu organele comitatense.

Avem comitate, în cari populațiunea română e în prevalență maioritate. Am indigitat la comitatul Huniédorei, unde față cu românii celelalte naționalități dispar, am indigitat la co-

mitatul Turda-Arieș și Murăș-Turda, cari ca o cingătoare tricoră taie Adélul în două; am indigitat la comitatul Alba de jos, la comitatul Cojocna, Solnoc Dobâca și Bistrița-Năsăud, la Târnava-mare și mică, în cari românii formeză majoritatea, și în cari limba română nu e introdusă ca limbă protocolară.

Nu s'au aflat de ani 27 una a cincina dintre membrii comitetului municipal, cari să aibă o dorință în favorul limbei române.

Și ca a noastră slăbiciune să fie și mai mare, și mai bătătoare la ochi ni s'a spus, că în unele comitate la începutul erei constituționale limba română a fost luată ca limbă protocolară, dar în decursul timpului ea a încetat de a mai fi și a încetat în toate consecuențele sale. Și a încetat, pentru că românii nu au mai ținut la drepturile limbei și prin nefolosința ei a eșit din us.

Așa s'a întâmplat în comitatul Huniédorei, în cel al Albei de jos și în Turda-Arieș.

În unele limba română a fost eliminată cu forța, așa s'a întâmplat în comitatul Bistrița-Năsăud.

Am fost neîndreptățiți deci din vina noastră, dară nedreptatea o au simțit numai autoritățile bisericesti, al căror drept de a se folosi de limba română în corespondențe a fost condiționat dela faptul, dacă limba română e sau nu e limbă protocolară în municipiu. Și precum s'a mirat suprema autoritate a unei biserici române, că nu poate folosi limba română în comitatul Turda-Arieș, asemene noi am mirat noi, când nu o am putut folosi în comitatul Huniédorei, în cel al Albei de jos, și în Bistrița-Năsăud.

Am adus numai un exemplu din cele multe, ca să indigitam, că avem mare interes se luăm lupta în comitate, și să ne afirmăm.

De n'ar fi glasul nostru al celui ce strigă în pustie.

Revista politică.

Dr. Lueger, șeful antisemiților din Viena, a fost ales cu mare majoritate al capitalei Austriei. După cunoscutul rezultat al alegerilor comunale scirea această n'a mai surprins pe nimenea. Triumful drului Lueger este în tot cazul un triumf al creștinilor contra semiților. Cine amesteacă de mare și pericolul este amestecul celor din urmă în afacerile publice, numai mare bucurie poate să aibă. Am comunicat atunci cetitorilor noștri, că din cauza reușitei antisemiților în alegerile comunale din Viena, presa semită și filo-semită scuipe foc și cătran. Rar am putut noi ceti articoli de fond atât de vehemenți și neestetici, ca atunci și astăzi chiar în foi, cari au de altcum pretensiunea să trecă înaintea lumii de foarte seriose. Înaintea lumii să trecă acum, după alegerea drului Lueger, ca primar, cu mâinile în sin. Ea pune totul în mișcare, ca alegerea să nu fie întârită de guvern, și să măgulesce de acum cu această speranță pentru motivul, că contele Badeni — precum s'afirmă, — ar fi contra antisemitismului. Să ție, că amintitul ministru-president și de interne din capul locului a declarat, că nu vrea să bage în samă partidele extreme, între cari obvine și cea antisemită. Foile liberale susțin, că întărirea lui Lueger de primar ar însemna predarea metropolei imperiului în mâinile antisemitismului, ceea-ce ar fi contradictoric opus programului politic dezvoltat de contele Badeni. Alte țiare susțin părerea, că guvernul austriac va întări alegerea de primar deocamdată, că să se pună pe Dr. Lueger la probă în activitate, și numai după ce se va convinge de intențiunile lui, să-l delature. — Unul dintre motivele, cari fac presa semită, să spezeze neîntărirea lui Lueger este și aceea, că Dr. Lueger e nu numai antisemit, dar și un dușman neîmpăcat al ungrilor. E cunoscut, ție „N. Pester

Journal”, cinismul, cu care a dat ale sale neîmpăcate contra magiarilor la diferite ocașuni. Cele două state ale monarhiei nu sunt despărțite printr'un zid chinezesc. Nu e greu lucru, ca același monarch, care este totodată și rege al Ungariei, a cărui sentimente nobile sunt în deoabte cunoscute, să apröbe alegerea unui Lueger? Cum va reprezenta acesta capitala Austriei bună-óră la mileniu? Pöte veni un Lueger la Pesta, ca să primiască onorurile, cari i să cuvin unui primar al Vienei? Și așa mai departe: foile semite și filo-semite, cum ar ție, caută cu ori-ce preț nod în papură, ca Dr. Lueger să nu fie în nici un cas întărit. — Va ști guvernul și monarchul, ce are să facă. Noi însă sperăm, că tot va triumfa cauza dréptă și creștinăscă.

De ale „Asociațiunei”.

Comitetul central al „Asociațiunei transilvane” a ținut Marți în 15 l. c. o ședință extraordinară din incidentul ordinului ministeriului de interne către vice-comiți, prin care pretinde ca despărțimintele „Asociațiunei” să-și înainteze statutele până la 30 Novembre a. c. și a decis: ca însuși comitetul central să întrevină la guvern, arătându-i că despărțimintele nu sunt nici filiale ale Asociațiunei, nici reuniuni de sine, ci sunt numai organele esterne ale Asociațiunei, ce pot fi compuse din membrii ei domiciliati pe teritoriul despărțământului, cu menițiunea de a înlesni realizarea scopului asociațiunei, și ca atare nu pot avea statutele lor, ci ele funcționează în puterea unui regulament vechiu stabilit de adunarea generală, vechiument comunicat și cu guvernul, la o întrebare încă nainte de trei ani, fără ca acela să fi răspuns sau să fi pretins, ca „Asociațiunea” să ia dispozițiuni speciale în statutele sale, un lucru de altmintrea, carele adunarea generală din Blăg l'a făcut, completând statutele modificate cu un capitol nou relativ

FOIȚA.

Fără ajutoriu.

Cât sunt de triste toate! Dar nu, ele nu-s triste, ci eu sunt cel ce mă chinuesc, și mie mi se pare, ca și cum ele ar suferi!

Compățimesc debilele flori, vędându-le diminęta udate de rouă. Și öre sunt ele de compățimit? Nu! Nu! Acei picuri de rouă nu sunt ca picuri de lacrimi, ce curg din ochii mei, cari sęcă vestejesc, și mă prefac în schelet viu. Nu, căci picuri de rouă sunt pentru flori balzam reinvietorin, care le redă din nou suc de viață, și putere pentru a suporta arșița sórelui, ér lacrămile mă dobórá de viu în momént.

De vęd frunzele legánându se de bóre lină, mi se pare ca și cum ele abia s'ar mișca, ca și mine, pe care suferințele torturătoare mă trag la pământ. Dar nu, această bóre e lor înfierbântătoare. Un mürmor de aud îl socotesc a fi un gemet dureros. Un vuet îl iau drept un țipet sfășietor. Cântul paserilor mi se pare a fi o doină de jale.

Töte le vęd triste, töte le aud suspinând, și nimic, nimic în lume nu e, ce să-mi pötă înveseli fața, și să-mi ștergă lacrămile ardătoare, de pe fața-mi suptă de intristare.

A nu avea nici un scop, nici o țintă însemnă a vegeta, nu a trăi, și eu nu o voesc această. Ce e viața fără scop? O mașină pusă în mișcare, ce lucră numai până când voesc alții, ér lăsată de sine stă nemășcată.

O, că nu m'a lăsat sórtea un sórac, care numai atât doarece ca să pötă lucra, cât să trăiască, fără a avea alt scop și el e multămit, când pöte pune crucer lângă crucer.

Când veți că iluziunile tale să risipească fulgii suflați de vânt, când nu mai poți spera nimic în viitoriu, când n'ai pe nimeni să te ajute, de ce să mai fi pe lume? Un câmp fără verdéță, un pom fără fructe, și un om lipsit de töte! A trăi fără a ști pentru ce; a merge, fără a ști unde!

O de-aș putea blăstéma sórtea-mi nemilósă, aș striga, nu sănt învęșar. Despică-șe putea, dar vai, atăt învęșar. De mica-șe putea potoli suferința în beutură, aș bea până aș muri, dar vai pentru mine nu e rezervată nici o medicină.

O dorință mai am acum și eu, dorința nenorociilor, a scăpa de töte suferințele între patru scânduri.

Astfel mergea Emil murmurând în sine. De l'ai fi întrebüt, unde merge el singur, nu și-ar fi putut răspunde. Mergea căci li venia prea greu să stea în loc. Așa e intristarea: te mână tot înainte fără a ști unde. Nu vrei să veți pe nime, nu doareci să auzi nimic, și cu atât mai pușin, să te întreba de obiectul suferinței.

Cine e acest tiner în flórea vieții, și totuși această flóre atât de pălită de arșița sórelui, și mai zdrobită la pământ de suflarea uraganului? Emil e un tiner, ce abia acum a öșit din școlele medii.

E un tiner de bună speranță, cum numesc ómenii pe aceia, a căror mlădiță e încărcată de flori abundante, și dela cari pot spera și fructe. Dar vai pentru Emil speranța era nimicită.

Rémás încă ca copil de tatăl său, a fost ăscut pe lume cu multă greutate de măsă, care numai cu lucrul mâinilor săi câștiga cele de lipsă. Moderându-și trebuințele sale proprii, mai bine trimetea fiului său iubit, numai să nu ducă acesta lipsă, și

ca să pötă alege din puilul mamei om cum să cade.

Emil deși era încă tiner de ani, însă era matur la judecată, așa cât, era demn de jertfele, ce le făcía mumsă pentru dñsul. La școlă afară de profesori n'avea alți controlori ai faptelor sale, cari încă nu puteau fi în tot locul, el era modelul tuturor celorlalți cónscolari ai săi, dintre cari unii erau încredințați de părinții lor unei disciplini foarte severe. Ce folosese însă tötä asprimea dacă nu e născută în om înclinarea spre bine? Multe exemple rele vęduse Emil, căci cu multe feliuri de ómeni venise în atingere, însă nici unul nu să lipi de dñsul, ba cu cât le vedea, cu atât să scárba de dñsese mai mult, și încerca să le combată.

Încă nu abia școlele medii și mumsă, unica lui mângăere și sprijin, muri. Din averea ce rămase dela dñsa, abia putu absolva. Visul lui de a merge la vre-o universitate, ca să-și învęșcă cunoscințele și mai mult, și astfel să devină un membru folositor al țării și societății omenesci dispăru, ca fumul suflat de vânt.

Sunt ómeni, cari numai în o direcțiune și concentreză tötä atențiunea. În această direcțiune lucră cu tot țelul, dar vai, când

la organizarea despărțimintelor, ceea-ce guvernul o pōte sci deja din nōule statute subșternute încă la 10 Septembrie pentru aprobare.

A decis mai departe, ca sē espezeze la despărțiminte o instrucțiune cum au ele sē răspundă la ordinul ministerial.

Kulturgyletul din Cluș încă are filiale în țara întrēgă, provēdute în statute, însă fără statute speciale ale filialelor, și totuși n'am auzit, ca guvernul sē fi pētins, ca acele filiale sē-și facă statute speciale.

Cum vine guvernul sē cēră dela reuniunea culturală română aceea ce nu cere dela cea magiară?

Nici pe tērenul cultural nu pot fi egali cetățenii de limbi diferite ai aceluiași stat poliglot?

Voiesce guvernul sē mai sporēscă gravaminile românilor încă cu unul din cele mai necontestabile, chiar astăzi, când cu ostentațiune se bucină în tōtă lumea, că este resolus a mulțami tōte postulatele legale ale naționalităților!

România.

În Nrul sēu de altăieri scrie „Neue Freie Presse” următoarele despre vorbirea ministrului român, Dumitru Sturdza: „Vorbirea, care a ținut-o noul ministru-president român în Iași, este un comunicat în felul sēu de tot caracteristic. Poți dice fără sē eczagerezi, că ea a fost ținută nu atât pentru auditorii, cât mai mult pentru străinătate. Principele Sturdza a trecut cu câte-va cuvinte peste politica internă, căreia i-a sacrificat cea mai mică parte din vorbirea sa, pe când a tratat politica externă în mare estensiune, ba a exhaustat-o chiar cu cea mai mare sinceritate și rezoluțiune. În linia întâiu a luat în considerare relațiunea României cu Austro-Ungaria și a folosit ocazia, ca sē nimiciască ori și ce îndoială în sentimentele și atitudinea sa față de monarhia noastră. El a vorbit întocmai așa, ca și dl Carp sau alt conducător al juniniștilor, și dacă s'a ivit undeva temerea sau speranța, că cea din urmă crisă ministerială din Bucuresci ar putē provoca o schimbare în politica română, atunci ori și care gând de felul acesta e nimicit prin vorbirea din Iași.

Ministrul-president român a ținut-o limpede, că trebuie sē ne abținem dela ori și care amestec agitatoric în relațiunile interne ale statelor vecine, și cu deosebire în acelea ale monarhiei noastre. Acesta în tot cazul se înțelege de sine, însă cu tōte acestea nu vei găsi de superfluă declarația lui, când îți aduci aminte, cât de des s'a făcut în presă și chiar în camera României încercarea, sē împingă guvernul la pași diplomatici pentru românii din

Ungaria. Aceste încercări au provocat scene revoltătoare în reprezentanța poporului și pe stradele Bucurescilor, și partida, dela care au provenit acestea, a scos pōte din trecutul lui Sturdza făcuta așteptare, că el nu-i va face o rezistență atât de hotărâtă, ca antecesorul sēu. A fost dar necesar, sē-i declare imediat, că n'are nici cătuși de puțin sē conțeze la el. Nici chiar la menagiarea lui, precum rezultă din vorbele lui.

Principele Sturdza n'a protestat numai contra ori-cărui amestec în lupta naționalităților din Ungaria, el nu numai a respins cu mare rezoluțiune bănuiala, că ar fi aprobat vre-odată un astfel de amestec, ci el a numit Austria o necesitate de primul rang pentru România. El a susținut chiar, ceea ce nu e tocmai drept, că în Bucuresci n'a existat în privința asta nici odată divergențe de păreri și chiar și partidul lui a gândit totdeuna astfel. El și-a exprimat satisfacțiunea pentru grațierea românilor condamnați din Ungaria cu următoarele cuvinte: „Noi ne bucurăm de acest act de înaltă clemență, ca de ori și care act, care pune relațiunile noastre cu Austro-Ungaria pe base solide și le întărește... pentru-că tendințele noastre trebuie sē fie îndreptate spre susținerea relațiunilor celor mai amicabile între ambele țeri”.

Mai pronunțat și mai hotărât abia poți exprima voința, de a rămânea cu Austria în relațiunile cele mai intime de prietenie. Sturdza n'a fost, deși el o susține, totdeuna de această părere, ci a fost o vreme, când trecea de un contrar al Austriei. Ce-i drept atunci a fost în opoziție și astăzi stă în fruntea guvernului. Mult ponderēză punctul de vedere, din care judeci cestiunile; ca bărbat de stat conducător le veți din perspectivă. În acest caz cestiunile secundare se încălesc și numai cele mari definesc tabloul. Sturdza și-a dat tōtă ostenela, sē facă uitate câte-va episoade din trecutul sēu parlamentar; el a voit sē arete Austriei și triplei alianțe, că i s'a făcut nedreptate, că el e mai bun decât ti merge numele. Vorbirea sa cuprinde un program clar, nelindios, care în Viena și în Berlin trebuie sē întărească convingerea, că pe România te poți baza în tōte împrejurările sub ori și care guvern; ea confirmă așteptarea, căreia i am dat noi expresiune, când ne a venit scirea despre crisa ministerială din Bucuresci.

Faptul, că nu ne-am înșelat în această așteptare, că noul ministru-president român accentuēază atât de energic politica de alipire către Austria și tripla alianță, ba sē feresce chiar de aceea, că ar fi urmărit vre-odată alte scopuri, este o dovadă îmbucurătoare despre puternica atracțiune, ce o exercită tripla alianță asupra Româ-

niei. Timpurile, în cari mergea o influență magnetică din Petersburg asupra țerei eșite din lunga letargie, au trecut fără ca sē se mai reîntōrcă. România s'a europenizat; ea înclină spre vest; ea a recunoscut, unde are sē caute amicii sei adevērați și desinteresati, și chiar aceia, cari mai înainte nu voiau sē se uite la amicii lor adevērați, consimt acum cu politica, care li conduce la acestia. Schimbarea, care s'a petrecut în Ioan Brătianu, a devenit tipică pentru patria lui. Că sē va susține cabinetul Sturdza mult timp e altă cestiune. Că la procsimele alegeri generale va avē majoritate, te poți rămăși; dar că și-o va menține până durată mai lungă, nu poți profeti. Un lucru e totuși sigur: Căderea lui ar schimba tot atât de puțin politica externă a României, precum a schimbat-o venirea lui la putere. România scie unde-i e locul în concertul european și nu se gândesce sē l schimbe.”

Discursul regelui Carol

la inaugurarea palatului de justiție.

Maiestatea Sa regele Carol a pronunțat la inaugurarea palatului de justiție discursul următor:

Pus-am acum 5 ani, aprōpe deodată, temeliea a două însemnate lucrări și mai tot în același timp ni-a fost dat sē punem pētra cea din urmă: una de un interes european, podul peste Dunăre, care a desvilit în ochii lumii marea noastră avēnt economic; cea de a doua, acest frumos palat, dovadă a dorinței noastre de a da justiției un locaș demn de înalta ei menire.

Cu o deosebire mulțamită vēd dar astăzi înălțându-se maiestos, în Capitala Țerei, acest templu al dreptății, în care suntem adunați spre a serba deschiderea sa. El ne înfățișează icōna prezentului, cu atât mai îmbucurătoare, că e prospăt în amintirea noastră trecutul cu alcătuirea lui judecătorească neîndestulătoare și cu modestele locașuri, unde se da dreptate.

De mult încă datoram justiției un adăpost statornic și vrednic de însemnătatea ei, precumpănitoare în viața națiunilor. Il va avē de acum, și acest falnic monument va deștepta în mintea fie-cărui respectul, ce se cuvine uneia din cele mai înalte întocmiri omenesci.

Înțelegem cu toții câtă înălțare și vrednicie vor căștiga justiția și magistratura, când vor fi încungiuurate de fala esteriōră trebuincioasă. La începutul erei creștinesci, mărețele basilice consacrate justiției de către Romani au fost preschimbate în biserici de către creștini. Palatul justiției, închinat aplicației principiilor de drept, ca și o catedrală trebuie sē însufle simțiri potrivite cu marea instituțiune, ce el adăpostesce.

Libertatea n'are fință decât prin legi, și legea rămâne cuvēnt fără temeiu, dacă justiția, totdeuna nepărtinitore, nu impune tuturor același respect, același sentiment de

Unuia i place lucrul cu mâna, acesta are și putere corporală. Altul are aplicare spre sciință, însă nu-i lipsesce nici talentul; ăr altul spre arte și e înzestrat totodată și cu talent artistic. Însē omēnii, în loc de a sē acomoda întocmirilor prevedinței, strică aședămintele ei spre nefericirea lor. Pentru cel avut e rușine a se supune la lucruri corporale; ăr cel sērac, deși are aplicare și talent spre sciință, e lipsit de mijloce materiale. Nu e mirare, că veți atâți omēni trândavi, cari nu sē ocupă cu plăcere în cariera lor. Causa în mare parte provine de acolo, că împregiurările nu le-a permis a-și urma calea, care le-a fost destinată de prevedință. Acolo unde împregiurările s'au unit cu aplicarea omului înăscută, acel om e fericit, el sē ocupă în continuu, căci ocupațiunea pentru el nu e o sarcină, ci drept predilecțiune.

Ōre veni-va și acel timp fericit, când omēnii sē vor acomoda întocmirilor prevedinței, ocupând fie-care cariera pentru care e născut, când talentul nu va fi împedecat de a sē ivi la lumină?!

răspundere. Drepta aplicare a legilor este, dar, scutul cel mai puternic al libertății, ăr magistratul ține acest scut în mâinile sale.

Sunt încredințat, că această misiune socială a judecătorilor va fi pururea nestrămutata cugetare, de care dēnșii se vor călăuzi. Dovețile ce au dat până acum de luminile și nepărtinirea lor, îndreptătesc încrederea Mea și a Țării în viitor.

Vē aduc mulțamirile Mele pentru sentimentele de devotament, ce cu atâtă căldură 'Mi arătați și astă-dată. Fiți și d'voastră bine încredințați, că 'Mi voiu da fără preget, ca în trecut, tōte silințele spre a ridica tot mai mult vața puterei judecătorești ocrotind activitatea ei prin garanții tot mai mari.

Mândru de tot, ce pōte înălța propășirea și mărirea scumpei nōstre României, încredințez acest Palat, ale cărui uși se deschid astăzi, magistraturii și biroului cu deplina convingere, că ei deopotrivă și de-a pururea vor fi pătrunși de înalta și însemnata lor chemare.

Adunarea generală

a „Reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Sibiului“.

Rășinari, 10 Octombrie 1895.

Domnule Redactor!

Țilele de 7 și 8 Octombrie a. c. au fost pentru noi, rēșinari, adevērate țile de bucurie. Cu sēptemăni înainte, comitetul nostru parochial în cea mai perfectă bună înțelegere cu reprezentanța comunală au luat dispozițiile de lipsă, ca apostolilor „luminei românesci“ sē li se facă o primire cât sē pōte de dēmnă. Cu tot timpul nefavorabil, în dimineța țilei de 7 Octombrie ulițele nōstre erau mai vii ca de altădată. Ne uitam cu drag la scumpii învățători ai poporului român, cari pe plōie pe ninsōre n'au pregetat sē vie la locul de întâlnire, pentru ca prin discusiuni fōrte interesante sē se lumineze reciproc și din disputele lor sē învățăm și noi, rēșinari, câte ceva.

După serviciul divin s'au ținut în sala spațioasă a scōlei gr. or. Sâmbătă două ședințe, una înainte și alta după amēdi, ăr Duminecă o ședință înainte de amēdi. În această ți din urmă după sfânta liturgie s'a oficiat un serviciu divin la mormântul fericitului arhiepiscop și metropolit Andreiu.

În cea d'întăiu ședință după bineventarea președintelui, Dr. D. P. Barcian, prin vice-președintele, Dr. P. Șpan, amēndoi profesori seminariali, după interesanta și instructiva cuvēntare de deschidere a celui d'întăi și după cetirea apelului nominal, adunarea a ascultat cu atențiune raportul comitetului central al reuniunii, care s'a dat unei comisii spre cenzurare.

Lucrări pedagogice s'au cetit la adunarea generală patru, și lecții practice s'au făcut două.

Cea d'întăi a fost: „Movila dela Șelimbăr“, de Candid Popa, învățător la scōla parochială din Sibiul-cetate.

A doua: „Planul zidirei unei case țărănesci“, de dl Michail Stoia, învățător în Cucova; pentru-că autorul n'a fost de față, a cetit-o secretariul Aleman Galea, învățător în Rășinari.

A treia: „Desemnul în scōla populară“ de Man Lungu, învățător tot în Rășinari.

A patra: „Planul zidirei unei case țărănesci“ (din punct de vedere igienic) de Ionim Mardan, învățător în harnica comună „ortodoxă“, Gura-riului.

Tōte aceste patru lucrări, deși cu menițiune practică, au rēmas mai mult cu un caracter teoretic. De altfel autorii lor și-au dat multă silință.

Adevēratul mărgăritar al adunării învățătorilor din anul acesta a fost: „Cântul în scōla populară“, lecțiune într'adevăr practică, de învățătorul Ioan Banciu din Viștea su-

*) Intărziată din lipsă de spațiu.

Red.

împrejurările nu le permit sē se misce în direcțiunea dorită de dînșii, își perd tot curajul și devin omēni pasivi, fără scop fără țintă. Emil încă era dintre acestia. El și-a fost precugetat de mult direcțiunea în care are sē lucreze, căci scia că dela acesta atērnă realizarea scopurilor sale, chiar pentru aceea sē nazuia din tōte puterile, ca sē dea dovēdi despre capacitatea sa; ca mai târziu acesta sē-i servescă drept sprijin întru realizarea dorinței sale. Însē durere! dacă i muri mămăsa, nu mai era nici cine sē-i dică un cuvēnt de mângăere, decum sē-l ajute pentru a-și continua studiile la vre-o universitate. Dacă ar fi aparținut unei familii mai înalte, atunci acesta i-ar fi fost ușor, căci aceia ar fi întrevēnit pentru el, ca sē pōtă primi de unde-va mijlocele de subsistență, chiar dacă ar fi fost înzestrat cu un talent inferior și cu o purtare mai slabă. Însē ce sē faci? Așa e mersul lumii, după dīsa sântei scripturi: „celui ce are i-sē dă, ăr celui ce n'are și ceea-ce i-sē pare că are, sē ia dela dīnsul“. Ce-i folosia lui mintea și inima? Aceste daruri ceresci cu care era înzestrat, acum erau nesce cuțite ascuțite întōrse asupra lui. Și tocmai că ele erau agere, tăiau mai afund. Cu mintea și cunoștea nepu-

tința sa, ăr inima i servia spre a-și plânge sōrtea. El nu era o inimă împetrită, care rămânea nepăsătoare la tot ce sē întâmplă. Suferința i tăia inima, și-i sguudia tot corpul, ăr obiectul suferinței il urma timp îndelungat în tot locul. El sē asemăna cu leul, care cădēnd în cursă, cu cât e mai conșciu de puterea sa, cu atât sē nisuieste a eși la liber, însă vai! că el cu atât mai tare sē torturēază. Lava cu cât ferbe mai în interiorul pământului, cu atât cērcă mai mult loc sē iasă la lumină, și dacă nu pōte, sē zbcuimă mai mult.

Ce putea el face acum, decât sē stea ca scriitor în e cancelarie lucrând de dimineța până sara, și abia putând căpēta cât sē trăescă. Câte-va ore libere abia ii ajungeau pentru a espira aer curat. Unde era timpul pentru a putea îndeplini unele ocupațiuni a lui private? Ō! și cât sunt de scumpe aceste ore libere pentru unii omēni! Ele prețuiesc aur. Căci decă timpul, cât stă în serviciu li căștigă pâinea, acestea li căștigă merite.

Așa sē nefericesc omēnii, așa sē ingrōpă talentele!

Provedința a sciut cum sē-și înzestreze fii. Unde au dat aplicare, a dat și puțință.

perioră; au mai lipsit numai copii din scôla, ca succesul s-ei fie de tot splendid.

Adunarea generală a rămas încântată de prestațiunile „practice” ale învățătorului Banciu.

Dr. V. Saftu, profesor seminarial, a profitat de această ocazie și a făcut o jur-tă paralelă între lecțiunile teoretice și practice. După prelegerea dlui Banciu nici unul dintre cei de față n'a mai rămas în doială despre incontestabilul adevăr al cuvintelor dlui Dr. Saftu. La propunerea dînsului, în perfect acord cu dl președinte, adunarea generală a autorizat pe Comitetul Central, să se gîndiască asupra modalității, cum s'ar putea, ca lecțiunile viitoare să fie 3/4 părți cu totul teoretice, fără ca în cadrul acestora să se excludă teoria. Adunarea generală a făcut-o acésta, convingîndu-se de o parte din lecțiunea dlui Banciu, ce imens folos pôte să ducă cu sine un învățător dintr-o lecțiune practică, iar de altă parte pentru puternicul motiv, că între a-i spune cuiva, cum se propune în scôla și a-i arăta ad oculos, cum are să propună, chiar înaintea elevilor, e mare diferență.

Și eu cred, că procedînd adunarea în acest chip progresul învățătorilor în practică e asigurat.

Tot așa de succes a fost și lecțiunea practică făcută de președintele, Dr. D. P. Barcian, asupra temei: „Cum are învățătorul să pregătiască cu elevii planul de zidire pentru o casă.” Pas de pas s'a putut observa metoda bun și practic al acestei lecțiuni. Folosul învățătorilor e de sine înțeles.

Ași putea dice, că aceste din urmă două lecțiuni practice constituie „sucul” învățătorilor dela adunarea generală din acestă.

Tot din acest punct de vedere „practic” trebuie să amintesc și laudabilul conclud, prin care adunarea generală la propunerea comitetului central, a hotărît să tipărească pe sepele sale eselența lucrare practică a învățătorului din Seliște, Dumitru Lăpădat, intitulată: „Esercițiile de stil în scôla populară”, lucrare cedită la adunarea generală din anul trecut. Prin acest conclud se recunoște meritul celor ce muncesc de o parte și să sprigătesc nelipsita emulație dintre învățătorii de altă parte.

După referada comisiunii însărcinate cu cenzurarea raportului general al comitetului central, după statorirea bugetului pe anul 1896 și după închiderea celei din urmă ședințe prin președintele adunării, care o a condus cu tact și înțelepciune, toți învățătorii și profesorii, cari au luat parte la adunare, au fost invitați la un banchet; arangiat în onôrea lor de comuna biserică și politică din Rășinari.

Ți era mai mare dragul și inima ți era plină de bucurie, când vedeai pe toți învățătorii îmbrățișați cu atăta dragoste de conaționalii lor. Prânzul a fost bogat din toate punctele de vedere.

Toaste au ținut: Preoții Aleman Cioran sen. și Iosif Goga, preș. Dr. D. P. Barcian și Dr. V. Saftu, prof. seminariali — și glumețul învățător din Seliște, D. Lăpădat. Când era să ne ridicăm dela masă ne-a surprins foarte plăcut sosirea în mijlocul nostru a P. O. D., referent scolar și asesor consistorial, Mateiu Voileanu. Ne am așezat din nou și am continuat cu cea mai mare dragoste de frați. Mult mi-a plăcut și m'a încălzit toastul dlui referent, în care a asemănat pe învățătorii cu apostolii dela margini, cari lucrăză totăta viața la întărirea „Sionului național”. Au mai tostat învăț. I. Bratu din Tilișca pentru dl referent scolar, învăț. Aleman Galea din Rășinari pentru prof. Dr. V. Saftu și alte diferite toast; a fost un adevărat entuziasm. Călmea plăcerii și bucuriei mele era, să privesc cu drag, cum stau și își

petrec învățătorii cu Rășinari; cum dragostea d'între cei d'întăi se oglinda atât de frumos în dragostea d'între cei din urmă. Frunțașii satului cu preoții și notarul comunal în frunte în cel mai perfect acord și cea mai armonioasă bună înțelegere n'au trecut nimic cu vederea, ca învățătorii să fie spre onôrea Rășinariului pe deplin mulțumiți. Ba, mai pe urmă au promis cu toții, că la adunarea generală, care va mai fi când-va ér în Rășinari, comuna biserică în armonie cu comuna politică vor face o primire și mai grandioasă „apostolilor dela margini ai Sionului național”. Onôre și laudă vouă, preoți, notar și frunțași ai poșterii comune Rășinari, onôre învățătorilor acestui sat istoric, onôre mai pe sus de toată dragostea și armoniei d'între voi, căci aceste sunt fundamentul fericirii și al progresului comunei „Rășinari!”

Un împămîntenit.

Pentru clarificare.

„Unirea”, fôia biserică-politică din Blaș, în numărul său 41 dela 12 Octobre a. c. în articolul prim intitulat „Scandalul dela Asociațiune”, între alte obiecte din fața de alegea d'orei Eugenia Iovescu, de învățătoare la scôla civilă de fete a Asociațiunii, îndepărtată în ședința comitetului dela 24 Septembrie a. c., cu cari obiecțiuni și cu forma lor nu aflu locul potrivit a mă ocupa aici, — pune și următoarele întrebări:

1. De ce ați convocat pentru alegerea de profesor ședința estra-ordinară, când și așa numai 6 zile ve despărțiau de cea ordinară?

2. De ce ați convocat ședința estra-ordinară atunci, când sciați că dl Iosif St. Șuluțiu era împedat a veni la ședința pentru morib, ér dl Dr. Cornel Diaconovich er dus la inaugurarea podului dela Cerna-Voda?

3. De ce nu l'ați avisat de președintele ședinței estra-ordinare pe președintele Asociațiunii?

Și tot numita fôie dă la acele întrebări și un răspuns plin de suspiciune la adresa comitetului și în deosebi la adresa mea, care în calitate de vice președinte am convocat acea ședință; — deci me simt îndatorat spre clarificarea onorațiilor membri ai Asociațiunii și a întregului public român a răspunde eu la întrebările puse spre a se vedea ce răspunsul dat la acele întrebări de însăși fôia „Unirea” este necoresct și netemeinic; pentru-că:

ad 1. necesitatea unei ședințe estra-ordinare a fost indicată încă din ședința anterioară a comitetului dela 5 Septembrie, în care la publicarea concursului nou pentru postul de învățătoriu (învățătoare) s'a pus termiu nominal de 15 zile anume până la 20 Septembrie și nu 30 de zile, cum de regulă s'a obicinuit a se pune la atari concurs.

Deci eu am lucrat cu bună credință după intențiunile on. Comitet, conchiemînd ședința estra-ordinară, și ași fi eludat acele intențiuni, cari erau a întregi cât mai curînd postul învățătoare, fiind anul scolar început, dacă aș fi amînat rezolvirea obiectului acestui. pe ședința ordinară, până la care nu șese, ci zece zile era diferență. Nici că a excepționat sau observat în ședința dintre membri on Comitet contra ținerii ședinței estra-ordinare, cu atât mai puțin, cu cât și ședința dela 17 August, în care dșora Iovescu a fost pentru întâia ôră alasă de învățătoare, a fost estra-ordinară.

ad 2. nu am avut scire, că dnii Iosif St. Șuluțiu și Dr. Cornel Diaconovich sunt împedat a participa la ședință, pentru-că casurile de atari împedecări nu se însinua mai înainte la presidiu din partea celor împedat, ci de regulă numai în ședința află și presidiul că unul sau altul este împedat a participa la ședință și de astădată nu am putut afla nici pe altă cale despre numiți domni, că sunt reținuți dela ședință și pentru împregiurarea, că în zilele premergătoare ședinței și eu am absentat din Sibiu, — aflîndu-me la Cluj în deputațiunea cle-

rului pentru prezentare înaintea Majestății Sale Dar chiar să fi avut cunoștință că dnii Șuluțiu și Diaconovich nu pot participa la ședință, absentarea dlor nici după pracsă de până acum, nici după regulament nu o puteam privi de pedecă la ținerea ședinței, dacă s'a aflat de față la ședință numărul recerut de membri, — afară d'ora dacă ar fi fost descoperite la presidiu din vre-o parte anumite dorințe de a se amîna ținerea ședinței.

ad 3. deși după o pracsă vechie de sub fericirii președini Timoteiu Cipariu și Iacob Bologa ședințele comitetului se țineau de regulă sub conducerea vice președintelui, fără a se avisa din cas în cas președintele, care încă avea locuința în Blaș, totuși eu fără să fi știut, cum este dorința domnului președinte actual al Asociațiunii în privința actă, în pracsă am ăvina lucru de civiunță și chiar necesar a ăvina din cas în cas pe dl președinte despre ținerea ședințelor, și în casul de față încă am subscris încunoștințarea cu indicarea obiectelor de pertractat în ședința dela 24 Septembrie. Ce sôrte a avut acea invitare, pentru ce nu a ajuns la destinul ei, nu pot da sômă.

Am dorit și până acum, și a cum după regretabilul incident doresc și mai mult, ca să se reguleze, de comitet prin conclud, cum are să se facă încunoștințarea dlui președinte despre ținerea ședințelor și care lucrări voesce a și-le reserva.

Din deslușit aceșta sperez, că fiecare om nepreocupat se va pute convinge, că procedura mea în cauza subversantă a fost corectă și legală și că insinuațiunile de a fi fost condus de interese particulare, confessionale, nu sunt justificate nici prin activitatea mea din trecut pentru Asociațiune, nici prin cazul subversant, și din parte-mi pot numai regreta, că alegerea unei învățătoare pentru scôla civilă de fete a Asociațiunii a putut provoca atăta supărare și amărăciune între frați.

Sibiu, în 18 Octobre, 1895.

(„Trans.”)

Dr. Ilarion Pușcariu,
vice-președintele Asociațiunii.

Noutăți.

Ôre numai maliție sau și ticăloșie? „Tribuna” Nr. 233 scrie că legea pentru recepțiunea ovreilor — „Legea jidovăscă”, cum o numesce ea — „este a se datori Preasânției Sale metropolitului român Miron, care votase cu guvernul”.

Tôtă lumea scie, pentru-că pertractările din casa magnaților s'au publicat în toate foile — că Inalt Preasânția Sa metropolitul nostru nu numai n'a votat legea din cestiune, nici în general, nici pe articoli, ci din contră, când s'a pertractat prima ôra, a și vorbit contra ei.

Astfel de arme nu sunt cinstite.

Avansări în armată. Cu ocaziunea avansărilor din Novembre c. au fost înaintați între alții următorii oficeri aparținători armatei comune: la rangul de locotenent-colonel: Ladislau Marian regim. 91; la rangul de maior: Vincențiu Visoia 22, Mihail Cimpoca 69 și Victor Petriu, statul maior; căpitani cl. I.: Iosif Martinu 22, Eugen Roșca 37, Nicolau Hidu 65, Dionisiu Florian 85; căpitani cl. II.: Wilhelm Manu 67, Ștefan Pălar 30, George Pejba 43, Victor Moga 101, locotenenți: Nicolau Batezan 62, Teofil Florian 82, Iosif Damin 50, Vincențiu Beran 40, Eugen Mihályi 72, Demetriu Turcan, 85; sub-locotenenți: Virgiliu Piso 14, Richard Munzat 47, Mihail Nicola 24, Simion Iancu 47, Dimitrie Temple 6. Apoi au fost numiți locotenenți-coloneli la auditorat Ioan Durda și Ioan Mihălțanu; medic de regim. cl. I. Aurel Anca medic de reg. cl. II.: Dimitrie Dascal. În fine au avansat la honveșime următorii: locotenent-colonel: George Horvat 20; maior: George Boeria 22; căpitani cl. I.: Ioan Fojtin și George Petrovič 18; căpitani cl. II.: Aurel Mezin 7 și Anhidim Șoldea 23; locotenent: Eugen Aron 4; medic militar: Nicolau Moțu; asistent de medic: Romul Marcu.

Jertfa științei. Distinsul savant american, Leonard Franklin Pope, cel mai zelos conlaborator al lui Edison, a cădut jertfa chemării sale. Pe când proba o mașină de el inventată, curentul electric de 300 puteri voltaice, ce s'a desvoltat în mașină îl lovesce drept în cap și numai decât îl omôră.

Cluburile femeesci în America. Un iterat englez, care a stat mai mult timp în America, povesteste următoarele: În toate ășele Statelor Unite sunt cluburile femeeci, dar

mai cu samă în Boston. Acolo fetele din anii cei mai tineri, când n'au părăsit încă băncile scôlei, se reunesc câte șeșe, câte douăzeci, fuchiriză un local și țin discursuri. Intre toate cluburile filantropice, politice, filosofice, archeologice, umanitare și pedagogice, cel mai original e clubul botanic. Am audit acolo cele mai grele cuvinte latinesci pronunțate de pe buze roze. Mărturisesc, că eu mă credeam ignorant, în acel cerc de americane, cari nu se dau în lături dela nici o cercetare științifică. În Boston să mai află un cerc feminin, cu mult mai ciudat: Clubul vedurilor. Aici să țin discursuri despre meritele bărbaților rășoși în comparație cu ale celor vii. Văduvele să mîngăie între ele prin noue speranțe, sau prin hotăriri eroice și se caută în lipsă sau nenorocire. Faptul acesta din urmă e destal de frumos, pentru că să oprască pe unii stregnari de a lua în bătaie de joc pe bietele văduve.

Din trecutul mașinei de cusut. Dăm aceste date — după o curioasă străină — mai ales pentru a satisfacă curiositățile cetătoarelor, despre originea mașinei de cusut. Etă ce gășim în numita fôie:

„Prima mașină a avut-o probabil rotariul Saint Thomas, care era împreună cu așa numitul fus cu fire infinite și care să întrebuința pentru cusutul talpei la ghețe și galoși. Invențiunea mașinei, ce luca cu ac mai fin a fost publicată în anul 1804 de cătră englezii Stone Thomas și Hendersohn James, cari au cerut patenta pentru Franția. Cu aflarea mașinei cu două fire s'a săbăt mult, la anul 1807—1839, Madersperger Iosif, croitoriu în Viena, dar fără nici un rezultat. La anul 1829 un croitoriu francez cu numele Thimonier Barthelemy gătesce în Lyon — după nouă ani de meditare — prima mașină folosibilă.

Mașina acésta făcea pe minut 300 împunsături, cu toate aceste însă nu a putut fericiri pe inventator, și pe el l'a ajuns sôrtea celorlalți inventatori, adevăta dela în anul 1857 môră în săntăcie, ér fără nici un an să capătă ajutor de stat, pentru meritele bărbatului ei. La 1845 ieșe la ivelă o invențiune și mai perfectă în New-York, prin croitorul Howe Elias. Howe însă era lipit pămîntului de sêrac și numai cu bani străini și-a putut compune noua sa invențiune, care mai târziu a mulțumit orice așteptare. Croitorii însă cu așa o antipatie s'au purtat față de opera lui Howe, încât acesta bucuros a primit otertul englezului Thomas de 2500 fl. pentru invențiunea sa. În curînd Thomas și-a cerut patenta în America, ceea-ce a și primit. Dar cu toate aceste întreprindătorii din America în frunte cu ingineriul Isak Merrit Singer făcînd unele neînsemnate schimbări la mașină, au declarat-o de invențiune nouă. La acésta Howe improcesuaza pe Singer.

Procesul acesta decurge până la anul 1856, când Howe căștiga procesul și anume i-se dă pentru fie-care mașină vîndută în Statele-Unite 5 dolari, ér pentru cele espertate, de mașină 1 dolar, și așa Howe murind în anul 1867, mai mult ca 2 milioane a lăsat moștenire familiei sale.

O mână harnică face pe minută 50 împunsături, o mașină mînată cu piciorul dela 500—1000, una cu vapor sau electricitate dela 2000—4000 împunsături. La anul 1859 pe întreg teritoriul Statelor Unite erau numai 104.000 mașine, în anul 1875 deja 523 mii, acuma să fabrică pe fie-care an 2 milioane.

Diferite proceduri pentru escitarea genilor. „Journal d'hygiène”, care apare la Paris, publică o curioasă enunerațiune a procedurilor bizare care întrebunțate de ilustri autori spre a-și escita geniu lor. Astfel Montaigne, spre a medita în totă libertatea, părășia în fuga mare locuința sa și mergea să se închidă într'un turn. Rousseau se mulțamea de a-și ascunde capul în fîn. Se scie de totă lumea ceea ce făcea Buffon pentru ca să scrie: el se aședea la biroul său în haine de gală, cu manșete de dantelă și cu sabia la cōpsă. Mai puțin îngrijit de toaleta sa, Milton, care de altmintrelea era foarte sêrac, își compunea versurile îmbrăcat cu o veche manta și cu capul rēsturnat pe spate. Schiller, se dice, nu putea compune, dacă nu-și punea piciorule în ghiață. Se asigură de asemenea, că Chateaubriand, când dicta un articol secretarului său, se plimba, cu piciorule gole pe parchetul de marmoră al odășiei sale. Bentham nu putea să scrie dacă nu se aședea pe bucăți de hârtie. Cooper, spre a se inspira, își umplea gura cu bombone. Byron avea nevoie să mirtoșea un buchet de ciuperci, pe care-l ținea totdeauna pe mēsa sa de lucru. Balzac, chiar în mijlocul zilei, scria la lumina a două luminări. Flaubert nu scria un cuvînt până nu fuma o lulea. În fine, un ôre-care compositor italian, n'avea inspirația, decât când cele două pisici favorite ale sale se urcau pe umerii săi.

Nr. 6970 Plen. 1895. [191] 3—3

CONCURS.

Pentru conferirea stipendiilor și ajutoarelor, ce sunt a se vota pe anul 1896 din fundațiunea „Andronic”:

I. Pentru învățăcei de ori-ce meserie.

II. Pentru sodali, cari s'au eliberat în decursul anului 1895.

III. Pentru sodali, cari petrecând cel puțin 6 ani consecutivi la meseria lor, au dat dovezi despre dexteritatea, hărnicia și capabilitatea de a deveni măiestri, prin această se scrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți, cari voesc a concura la stipendii și ajutoare au să producă în general:

1. Carte de botez;
2. Atestat comunal despre averea proprie și a părinților;
3. Atestat familiar dela parochul locului despre familia părinților concurentului, și fiind și acesta căsătorit și despre familia dănsului; în atestat are să se indice și aceea, că în familie câți copii sunt minoreni, câți frecuențază școala și câți se mai află la vre-o meserie?

4. Concurenții pot fi numai români greco-orientali, născuți în arhidieceasă.

I. Învățăcei.

a) Că au implinit anul al 12-lea al etății;

b) că au cercetat cu succes bun, cel puțin școala poporală;

c) că au încheiat contract cu măiestrul și că contractul s'a înregistrat în condica autorității industriale (la pretor ori magistrat). Contractul este a se alătura la concurs în original sau copie autentică.

II. Sodali.

a) că au terminat periodul de învățatură în decursul anului 1895, ceea-ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (§. 67 art. de lege XVII din anul 1884);

b) că au purtare bună și fac sporiu mulțamitoriu în meserie, aceasta o vor dovedi prin atestatul măiestrului, eventual cu cartea de lucru;

c) să arate prin atestat dela măiestru, ce cunoscință de limbi mai au;

d) aparținând eventual ca membrii la vre-o reuniune de meseriași, să o dovedescă această prin atestatul dela respectiva reuniune.

III. Sodali, cari sunt în condițiuni de a deveni măiestri.

a) să aibă certificatul de măiestru;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani consecutivi ca calfe, ceea-ce o vor dovedi cu atestatele dela măiestrii, la cari au lucrat, eventual cu cartea de lucru;

c) în cerere să arate anume unde voesc a se așeza ca măiestri, ce felu de mijloce în bani mai au pentru a-și începe meseria pe socotela lor? În fine pot produce și alte documente recomandătoare.

Dela toți concurenții de ori-ce categorii să recere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna lor proprie, și adresate Consistoriului arhidieceșan greco-oriental în Sibiiu, să le înainteze aici cel mai târziu până la 31 Decembrie 1895 stilul vechiu.

Cererile înaintate după acest termen nu să vor lua în considerare.

Sibiiu, din ședința plenară a consistoriului arhidieceșan, ținută la 2/14 Octombrie 1895.

Dr. H. Pușcariu,
archim. vicariu arhidieceșan.

Dr. Elie Cristea,
secretariu.

Redactor prov. Dr. Nicolau Olariu.

Nr. 367/1895 [192] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parohiei de cl. III-a Coroncea, în tractul protopresbiteral al Murăș-Oșorheiului, prin această se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch, în cari sunt socotite și venitele de parochia vacantă Sânbenedic cu filia Acoșfalău, ce este a se administra prin parochul din Coroncea, dau anual suma de 449 fl. 70 cr. v. a.

Informațiuni detaiate despre această parochie să pot lua la fața locului și la subsemnatul protopresbiter tractual.

Competenții își vor trimite cererile lor concursuali, în regulă instruite și în termenul preclus, la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Murăș-Oșorhei, 26 Septembrie 1895.

Oficiu protopresbiteral gr. or. al Murăș-Oșorheiului.

Nicolau Manegutiș,
protopresbiter.

Nr. 372/895. [194] 2—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Nandru-Vale cu filia Nandru, protopresbiteratul Devei, pe baza grațioasei rezoluțiuni consistoriale din 30 August a. c. Nr. 4713 B. să scrie din nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post, statorite în ședința comitetului parochial din 6/18 Maiu 1894, dau anual suma de 282 fl. 05 cr. v. a.

Informațiuni mai de aproape despre starea parohiei se pot lua dela oficiu protopresbiteral și dela comitetul parochial.

Dela reflectanții la această parochie să recere, să se prezenteze până la alegere în vre o Duminecă ori sârbătoare la biserică din această comună, spre a face cunoscință cu poporul.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și subșternă suplicele concursuale, instruite conform legilor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat.

Deva, 4 Octombrie 1895.

Oficiu protopresbiteral gr.-or. al tractului Devei, în conștelegere cu comitetul parochial.

Avram P. Păcurariu,
protopresb. adm.

ad. Nr. pp. 520—895 [195] 2—3

Concurs repetit.

Deore-ce în urma concursului publicat a doua oară pentru întregirea postului de paroch din comuna de clasa a III-a Bica-română, nu s'au însinuat nici un concurent, acum în urma ordinului Ven. Consistoriu arhidieceșan, dto. 15 l. c. Nr. 8911 Bis. prin această se scrie concurs nou cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post, dau un venit sigur anual de 430 fl.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne suplicele de concurs subscrise oficiu până la termenul sus indicat, fiind instruite conform normelor în vigoare.

Oficiu protopresbiteral în conștelegere cu comitetul parochial.

Clușiu, 26 Septembrie, 1895.

Tuliu Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 211—895 Of. ppresbit. [199] 1—1

Publicațiune.

În sensul §-lui 124 din regulamentul pentru procedura judecătorească în cauze matrimoniale prin această se aduce la cunoscință publică, că Nicolau Mureșan gr. or. din Uriul de sus prin sentența Venerabilului Consistoriu arhidieceșan din 7 Sep-

tembre a. c. Nr. 5695 B. este despărțit total de cătră pribegita lui soție Domnița Măluțan gr. cat. născută în S Margita, fost locuitoare în Uriul de sus.

Deeș, 17 Octombrie, 1895.

Oficiu protopresbiteral al tractului gr. or. Deeș.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădate cu adiutări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se

recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[43] 16—21

Preș-curanturi ilustrate să trimit la cerere gratuit și franco.

Intinde mâna norocului!

500,000 mărci

ca câștig principal în cel mai favorabil cas oferă tragerea de losuri cea mare din Hamburg, care e aprobată și garantată de stat.

Cea mai avantajoasă aranjare a noului plan este astfel, că în decurs de câte-va luni să decid cu siguranță 112.000 losuri cu 56.200 de câștiguri, în sumă totală de

10,981.720 mărci;

între acestea se află câștigul principal de

500.000 mărci,

special însă:

1 câștig	la	300.000
1 "	"	200.000
1 "	"	100.000
2 câștiguri	"	75.000
1 câștig	"	70.000
1 "	"	65.000
1 "	"	60.000
1 "	"	55.000
2 câștiguri	"	50.000
1 câștig	"	40.000
3 câștiguri	"	20.000
21 "	"	10.000
46 "	"	5.000
106 "	"	3.000
226 "	"	2.000
822 "	"	1.000
1325 "	"	400
38050 "	"	155

15590 câștiguri a marce 300, 200, 150, 134, 100, 98, 69, 42. 20.

Kaufmann & Simon,
afacere de bancă și de cambii în Hamburg.

Noi mulțumim onorabilor noștri mușterii pentru încrederea ce au avut-o până acum în noi, și pentru-că casa noastră e cunoscută pretutindena de un lung șir de ani, îi rugăm pe toți aceia, cari să interesază de o tragere de losuri necondiționat solidă și țin la aceea, ca interesele lor să se valideze în ori și ce direcțiune, să se adreseze numai direct la firma noastră Kaufmann et Simon în Hamburg. Noi nu stăm în legătură cu nici o altă firmă și n'avem agenți încredințați să vândă losuri originale din lecta noastră, ci noi corespondăm numai direct cu mușterii noștri și acceștia să bucură de toate avantajele unei corespondințe directe. Toate comandașele, cari vor sosi la noi, să vor înregistra îndată și să vor efeptui foarte prompt.

[186] 5—5

Editura și tipariul tipografiei arhidieceșane.